

Från nykterhetsfältet.

(Denna avdelning redigeras af O. L. Holmgren, 418 Sinclair st., Winnipeg, och alla för sådana inkommande torde hänvända sig till honom.)

Rusdyckshandlingens ekonomiska sida.

Af G. H. Silver.

Studierna af rusdyckshandlingens förhållande till samhället i ekonomiskt afseende är af allra största betydelse för rusdyckshandlingens slutliga lösning. Om en reform har att kämpa mot det påståendet, att staten eller samhället har ekonomiska fördelar af det system, som önskas reformerad, äro utskärfarna för framskridning små. Men om det däremot visar sig vara en ekonomisk börda för samhället, att handläggningen kommersiella och materiella utveckling, för att ej tala om dess motarbetande af landets intellektuella välfärd, då tala naturligtvis alla dessa fakta för reformens genomförande och utskärfarna till framskridning förökas betydligt.

Största hindret till rusdyckshandlingens lösning synes vara det nedliga ekonomiska beredande, i hvilket samhället står till rusdyckshandlingens. Vidlyftiga studier i nykterhetsfrågan tarfvas ingalunda för att finna ut, att det är detta som utgör största hindret. Nykterhetsvännerna i Sverige inse afven allmänni detta och deras gemensamma sträfvaner nu för tiden gå ut på att frigöra samhället från det ekonomiska beredandet af rusdyckshandling, hvori staten står genom inkomst af skatt o. d. — de s. k. "rusdycksmiddeln".

Nedanstående siffror och uppgifter, hämtade ur den af Rob. Bagnell fullt tillförlitliga, på noggranna studier och statistiska fakta grundade arbete i nykterhetsfrågan, "The Economic and Moral Aspects of the Liquor Business" äro visserligen ej tillräckliga för att fullständigt klargöra denna fråga hela räckvidd, men torde för den reflekterande läsaren gifva en öfverskådlig inblick i densamma.

Vi vilja först beröra den förlust staten lider genom missbruk af kapital, arbete och material.

Under året, som slutade den 31 december 1910 voro 559,547,520 dollars placerade i tillverkningen af rusdycker, 68,240 personer voro sysselsatta därmed; 29,227,437 bushels såld och 42,293,073 gallons molasses förbrukade vid tillverkningen af dessa. Denna produkt representerar intet födelse eller annat värde, som kan föröka samhällets resurser eller nationalförnödenheten eller på annat sätt lastkomma samhällelig framgång.

Om man nu säger att dessa 68,240 personer erhålla sysselsättning i denna affärsverksamhet, så kan å andra sidan påpekas, att i rusdyckshandlingens placerade kapitalt sysselsätter ett mindre antal arbetare än det skulle ha gjort i hvilken annan afvärgen som helst. Af en rapport utgifven af "The Bureau of Census", år 1905, framgår, att af antalet arbetare för hvarje million dollars nedlagda i olika industriella företag kommer endast 104 arbetare inom rusdyckshandlingens, medan i de andra branscherna antalet arbetare varierar från 439 upp till 858 för hvarje million dollars. Detta betyder, att om det kapital, som årligen nedlägges i tillverkningen af denne "produkt", nedlades i någon annan värdfull, samhällsnyttig, industriell affärsverksamhet, hela produktionen hade kommit samhället till godo och ökat dess resurser, och dessutom 5—800 proce. flera arbetare skulle ha vunnit sysselsättning. Dessutom skulle alla de råmaterial, som begagnats vid rusdyckstillverkningen och praktiskt taget totalt förstörts, blifvit besparade samhället för mera inkomstbringande och nyttiga ändamål.

Iförd detta senare betyder innes lät, då man beräknar, att under tiden då t. ex. i Sverige skörden slagit fel och folket i vidsträckt delar af landet, i följd därav, bokstafligen lidit brist och nöd, — rusdyckstillverkningen det oaktadt fortgått, — man bokstafligen "bränner upp" miljontals tunnlar rådg, medan folket får svältfödas. I sanning en moralisk nationalekonomi! —

I nästa artikel skola vi närmare blicka in i den ekonomiska sidan af nykterhetsfrågan.

Min vän!

Ett ord, innan du köper brännvin för att få "riktig" jultidning: Mins du ej, att denna glädje efterföljes af ökad eland och en allt större tomhet och hopplöshet?

Mins du ej, hur brännvinet dragit olycka och förtärlighet in i tusentals arbetarehem?

Mins du ej, att din skatt till stat och kommun var stor nog ändå?

Mins afven, att du föredrar din hederliga arbetskräft genom att uppträda berusad.

Lad ett årligt råd: Sky spiren vid alla tillfällen och i synnerhet vid julen, hemmens och fredens högtid.

Kom ihåg: Ett nyktert folk blir ett — lyckligt folk.

Hvarför vi bojkotta alkoholen.

För att bemöta oss absolutister pågar man ofta åberopa läkares uttalanden. Läkares åro ju i regeln nykterhetsvännerna, men flera af dem betona för närvarande gent emot s. k. "överdrifter från vår sida, att ett eler annat glas af någon lättare rusdryck icke medför någon ur hälsosynpunkt påvisbar skada.

Härpå svaras först och främst med en motfråga: Hvilken nytta göra då dessa få glas någon enstaka gång? Den som förtär alkoholhaltiga drycker, därför att han finner något nöje i deras förtärande, han nöjer sig förvisso icke med att undantagsvis smaka några droppar. De flösta af dem, som endast så sällan och så litet, som läkarna anse oskadligt, brukar de starka dryckerna, de ha ingen glädje af detta bruk och kunna fullkomligt lika väl vara allt detta bruk förtäran.

Men vidare svaras: Det är icke för hälsöfarlighetens skull, som vi bekämpa hvarje bruk af starka drycker. Det är för att fryta dryckessedens tyranni. Det är dryckesseden, som alstrar dryckenskapen, och alla tiders erfarenhet har lärt oss, att den senare ej går att utrota, om den förra förblir orubbad. Dryckesseden åter kan dock bekämpas på effektivare sätt än genom en total bojkott af alkohol dryckerna. En sådan åtgärd vore orimlig, om alkoholen gjorde någon ännu värdefull nytta, och motvädde dess oerhörda sociala skadegörelse. Men då ingen förlorar något, utan tvärtom vinner, så är bojkotten just rätta systemet.

Detta är orsaken till att vi afstå afven från de minsta doser alkohol. Genom att själva förtäran, låt vara de måttligaste doser alkohol, bidrag jag till dryckens efterfrågan, och jag bidrag till att upprätthålla dryckessedens sociala anseende. Jag ådär mig därigenom en social medansvarighet i det elände, som naturöfvidigt kommer öfver vårt folk, så länge alkoholen får breda ut sitt folkförgiftande flöde. Den som i sin mån vill främja vårt folks lyftning till högre lifsmod, bättre hälsa, större arbetskraft och ökad välfärd, han bör genom personlig afhållsamhet från allt hvad starka drycker heter bidra till undandöjande af ett bland de värsta hindren för vårt lands materiella och andliga framskridande.

Johan Bergman.
(Fil. Dr.)

FARM OCH HEM.

En vallaräst.

(Ur en i Sverige nykommen diktsamling "Från Stigarna" af Kerstin Hest, under hvilket märke döjer sig en 23-årig bondedotter från Hedebytrakten.)

Jag gånger mig åt ostenhall ur furuskogens glänta, det ligger blom och ädelsten och parlor på min stig; jag är väl berget unga troll, som tröttnat på att vänta, och underbara morgonsol, på sommaren och dig.

Men parlar är blott nattens gråt, och ädelsten gör vägen våt — på vallaräst i skogen.

Dit vägen går åt sunnanled igenom alvått sänka, där lingsonst grönkar tätt och blommar rött och vitt, där fjällets bäck blir lugn och bred och hängbjörkstammar blänka, står drömmens slott af sol och grönt, och slottet, det är mitt.

Ty mina ljusa drömmar ströas i middagssol på blom och röd — jag är en fattig vallaräst.

Jag går åt solig västanlind, när dagen börjar kvälla, och bergen åt mitt lockrop ge sitt klara eko svar.

När vinden sjunger skymningsbild till klang af kornas skälla, vi taga hem i ljus och glöd, som dagen är har kvar.

Men skuggan stiger mörk och lång, från dunnen ut på blomprydd väng, och slutad är min vallaräst på vallaräst i skogen.

Hvar har ni ett farm-maskineri?

Det är en viktig fråga. Det rätta svaret innebär en stor panningssparning för vederberedande farmare. En farmare skall svara, att det eller det redskapet står ute på fältet på den fläck, där det lammades när arbetet var färdigt. En annan skall ontala, att han dragit tillsammans redskapen under ett trids "skydd". Den framgångsrike och omtänksamma farmaren skall säga, att hans maskinerier äro porperat bysta i ett godt skjut, där de äro väl skyddade mot vindens åverkan.

Den farmare, som lämnar sina redskap på fältet, assurerar dem icke mot regnets, luftens och solens skadliga inflytande. Öfverfång skalar af från trä- och järndelar. Trä spricker och murkvar och järn rostas. Detta är afven förhållandet med redskap som "skyddas" under ett träd eller i ett gärdeshörn. Därtill kommer, att sådana redskap utsättas för att skadas af kor och hästar, som trampa på dem, eller att de senare skadas af de förra. Allt detta betyder panningförlust för farmaren i reparationer, och tillförlost jämväl, när den bråda arbetstiden står för dörren. Den som har försökt båda metoderna, vet väl, att under tak hysta redskap äro tjänstlediga dubbel så länge som de hvilas lämnas ute. Vi säga nyligen ett skjut, som var särskildt byggt för hysande af farmareddskap. Det var fjorton fot bredt och trettio fot djupt med stora vida dörrar vettande mot söder. Taket slutade mot norr och var helt inlagadt. Redskapen där inne voro i allra bästa skick, ehuruvid de varit länge och mycket brukade. Denne farmare lade sig särskild vinnning om att taga vara på sitt maskineri, hvilket alltid gaf en öfvermåttad bemyndning innan det sattes in. Plögarna voro alla oljade till skydd mot fukt och väta. Denne farmare var en driftig man, som "gjorde" icke så litet pengar medels att sålunda öfva omtänksamhet och omsorg med redskapen.

Afvelshingstens stamträd.

Det är alltid vist att göra sig underrättad om stamträd för den afvelshingst, som man anlitar för sina ston, och om det samma icke är erkänt och utfärdadt af någon vederhäftig registreringsförening, så anlita ej den hingsten. Många farmare menar att hvilken som helst "grade horse", som är väcker att se på, är lika god till afvelsändamål som en fullblodshingst, och därtill mycket billigare att använda. Några af de vackraste, friskaste och felfriaste hästar äro "grades", men ehuruvid de äro praktiska arbetsdjur, äro de alls icke lämpliga för afvel.

Kor som stå i sin.

Under vintermånaderna stå i regel en mängd kor i sin, d. v. s. de gifva ej mjölk. Detta är i sin goda naturliga ordning, att korna gifvas en tids hvil från mjölkproduktionen innan de framfödas en ny kalf. Under den tiden böra de visas viss hänsyn, ja en god del mer hänsyn och omvårdnad än som i regel faller på deras lott. Den dräktiga kornas verkliga kondition strax innan hon blir nyburen är sådan, att den bedräger många köpare. Hon fyller ut så att man får det intrycket att hon blifvit fet och köttig, då detta i verkligheten ej alla är förhållande. Så snart hon kalfvat, försvinner "fetman", köttigheten är ej mer, och man ser då tydligt att man misstagit sig, ty hon är i stället mager och allt hopp att få henne fet är utslutet, om hon är en högmjölksande ko nämligen. Hon håller sig då mager tills hon börjar aftaga i mjölkens igen.

En verkligt mager och knotig ko.

kan ej göra sitt bästa, ty hon behöfver själf en god del af uppmagasineradt fett som reservmatning, medan hon ger dr. Dräktiga kor böra behandlas med varsamhet och m. s. s. tvingas att stiga öfver hulkiga ställen. De måste också bemötas vänligt och icke skrämmas eller jagas af hund eller andra djur. Var god mot den dräktiga kossan och fodra henne liberalt under hennes kritiska period och hon skall mer än återgålda detta med att gifva mer och mer mjölk under mjölkproduktions tiden.

Kampen mot Canada-tisteln.

Det verksamaste medlet till Canadastistelns utrotande består uti att plöja jorden djupt fyra eller fem gånger och grundligt harva mellan plöjningarna under sommaren och våren samt låta den sålunda behandlade marken ligga obegagnad ett år. Om detta tillvägagående följes noga, skall tisteln säkert alldeles utrotas inom ett år. I vanliga fall då väderleken eller jordförhållandena ha varit särskildt ogynnsamma, har det visat sig nödvändigt att plöja ännu en gång om våren och att till därefter flitigt kultivera till dess att det blifvit planterat och att så, helst plantera i korsader på det att kultiveringen sedan kan fortsättas intensivt. Om man sedan efter skörden genast löstplöjer och därefter harvar flera gånger, så kan man vara tämligen säker om att de sista tistelrötterna dödas och att fältet påföljande vår är alldeles fritt från ogräset.

Om de myllrande människorna, som nu fylla våra samhällen och städer, verkligen alla ha en uppgift att fylla, där de trängas med hvarandra, undrar en skribent i en landbrukstidning, och fortsätter: måtte det inte vara bättre, att en stor del af dessa som landbrukare själva producera de sina lifsförnödenheter?

Farmarens Vattenfråga.

Vatten brukas oftare än någonting annat i hemmet och det bör därför vara tillgängligt i rikligaste mängd och af bästa kvalitet. Den gammaldags öppen brunnen var en dödsfälla för mycket, som kryper, går och flyter, och som offer vållade genom sin förtärlighet i vatten och andra dryckedoktorsäkningar. Skaffa eder en s. k. forcepump, och om ni använder mycket vatten så bör ni pumpa med tillhjälp af en gasolinmotor eller en väderkvarn. Lägga in vattenledningspipor i huset, men djupt nog för att de skola vara skyddade för frosten och förhind röret med en vattentank. Den pneumatiska tanken i källaren är den ändamålsenligaste, men den öppna tanken med ett löst lock placerad i husets öfre våning är också bra. Tankens stöck må vara utrustad med en vattenslutsapparat för att hindra lämpas efter vattenförbrukningens omfång. Den bör ännu instannas vara stor nog för att rymma de drags vattenförråd. Eller om ni ej har råd till något bättre, så placera en god tunn på en ställning i ett af kökets hörn. Om ni ställer in en tank så led ett rör från den till hvilken plats som behöfs, men försumma ej att också sätta in en sink med aflöppsrör. Om ni ej har annat än handkraft att tillgå för vattenpumpning, så skall ni få ett litet kräfler till extra ansträngning för att få vatten in i tanken, hvilket skall bespara mycket och medasamt vattenbränsle.

Litet om Svinföding.

Det är mycket vanligt på farmen, att man använder för mycket tid på att fodra och ställa med svinkreaturen. Onödigt långsamma metoder följ, fastän man på mycket enklare sätt kunde uppnå lika goda resultat. Den farmare, som har många svin att fodra, skall finna det mycket tids- och arbetsparande att använda en häst till att transportera skulor ("swill"), vatten och foder direkt från tank och hänge till de stior, råddar eller hugar, i hvilka djuren hållas. Breda s. k. "alley hog houses" möjliggör användandet af en enkel-häst-rigg, inte blott för att transportera foder med, men också för bortkörandet af göd-sel, hvarigenom omgifningarna hållas rena och sanitära.

Blott få svinuppfödare göra sig besvaret att afskilja djuren i grupper i förhållande till deras olika storlekar för att de må kunna utfodras lätt-vindigare och med bättre resultat. Många föredraga att fodra svin af olika storlekar i en flock utan att bry sig om, om det ena djuret slukar i sig både sitt och det andras ranson. Att utfodra svinen så individuellt som möjligt, d. v. s. i förhållande till hvar och ettas storlek och behof är alltid det bästa afven om man nödgas sortera ut dem i grupper om 10 a 20 stycken.

Glädje.

Många olika, som det kan tyckas, småsaker, förbise vi ofta — vi glädja oss ej därt.

Några vackra blommor, en kär väns besök, en vänlighet som visas oss äro vi verkligen tacksnamma därt för! Det finnes till och med (underligt nog) människor, för hvilka ordet "tack" är en pågå att uttala.

Vi äro alltid på spaning för att upptäcka de obehag af hvarjehanda slag, hvilka aldrig helt kunna undvikas i hvarje människas lif.

Tanken på den omhulda vi, den synsättet oss både bittida och sent, och för mången förtärliga sådana tankar all lifvets glädje.

GILLETT'S LYE

STANDAR DLUTEN I CANADA.
HAR MÅNGA IMITATIONER MEN INGEN JÄMNGOD.
Rengör och desinficerar 100% ren

Vi måste taga vårt förfu till fäng och inse att det som är en obetydligt må få lof att vara det.

Det finnes obehag i lifvet, hvilka måste med talmod bäras, annars förtöres hela vårt lif, och den glädje, och ej så ofta tycka att de borde varit flera — större — rikare — mera tillfredsställande.

Råta Plögfäror.

Det finnes farmare, som sätta en stolthet uti att plöja råta färor. Det finnes andra, som bry sig mindre om det goda utseendet i detta stycke; de påstå, att majsen växer lika bra och lika yppig i krokiga som raka färor. Vi ha också hört farmare säga på frullt allvar, att det växer mer majs i krokiga än i raka färor, och detta är kanske sant, därför att det plöjes fler krokiga än raka färor. Men hvar för inte plöja rakt, då det är både rikast och vackrast?

Svensk Rådgifvare Gratis.

HVARJE UNG MAN, medelålders och gammal man borde sända efter exemplar af Dr. Leigh's intressanta och lärorika Svenska Rådgifvare "Goda Råd"

Denna värdefulla och berömda 52-sidiga bok, som Doktor Leigh skrivit speciellt för svenskar i Amerika, innehåller många råd och upplysningar för unga män. Den behandlar alla för mannen sådana sjukdomar, hemliga synder, dessas följder, förebyggande och hur de kunna bota i hemmet o. s. v., jämte lifvets besvär och äktenskapet, och borde läsas af män i alla åldrar. Boken sändes alldeles gratis och portofritt i försändelse om slag till alla, som insända namn och adress till DR. L. K. LEIGH 177 N. State St. B 14, CHICAGO

Brist på kontanta pengar

behöfver icke inverka på farmarna i höst.

Ni kan skeppa eller spanmål till oss och draga på oss för tre fjärdedelar af värdet på hvarje vagn, och återstoden sändes till eder den dag, vi sälja eller spanmål. Vi skaffa de högsta marknadspriser åt våra kunder. Vi sälja endast på kommission och garantiera tillförlitlighet.

Skeppa eder spanmål till oss.

Vi gifva individuell uppmärksamhet åt hvarje skeppning och tillse, att eder spanmål graderas korrekt af regeringsinspektören.

Dagligt marknadsbref sändes på begäran.

Afven profkuvert. Tillskrif oss idag.

Producer's Grain Commission Co.

ROBERT D. SMITH, Manager.
Licensed and bonded. Referens: Royal Bank of Canada.
318 GRAIN EXCHANGE, WINNIPEG.

För farmare att beakta!

Hur skall jag lämpligast kunna afyttra min spanmål för att erhålla största möjliga utbytte för densamma? Denna fråga ställes ofta af farmarne, och är ej alltid lätt att besvara. Genom att skeppa den till en firma, bestående af Edra egna landsmän, är ni emellertid säkra på att erhålla ärlig och redbar behandling, och att draga fördel af de högre priser som möjligtvis kunna erhållas. Skrif till oss på svenska och vi skola omedelbart lämna önskad upplysningar.

HANSEN GRAIN COMPANY.

118—124 Grain Exchange,
WINNIPEG.

JULEKKURSIONSPRIS

GAMLA LANDET

7 Nov. till 31 Dec.

Grand Trunk Pacific går med sofvagnar och coaches från påsef i västra Canada till hamnar vid Atlanten och står i förbindelse med ångfartyg till gamla landet.

EASTERN CANADA

(Dagligen under december)

Turistsofvagnar dagligen under december mellan Edmonton, Scott, Biggar, Saskatoon, Nokomis och Winnipeg.

Res via Grand Trunk Pacific och dess förbindelser och se St. Paul, Minneapolis, Chicago och de östra städerna.

Exkursioner för hemfarande

till de större städerna i det centrala Förnta Staterna.

(Dagligen under December)

Grand Trunk Pacific har den finaste ekipering och de bästa spår i västra Canada. Sofvagnar med elektriskt ljus, restaurationsvagnar och coaches.

ANGEATSBILJETTER—ALLA LINJER.

Pris, reservation, biljetter och fullständig upplysning från alla agenter vid Grand Trunk Pacific eller

W. J. QUINLAN
DISTRICT PASSENGER AGENT,
200 Fortage Avenue, Winnipeg. Main 5578, 7000

FÖR ATT FÅ BÄSTA RESULTAT SÄND EDER SPANNMÅL TILL

PETER JANSEN & CO.

Licensed and Bonded Grain Commission Merchants.

Skyndsamma betalningar. — Liberala förkött. — Högsta priser. —

Bästa gradering.

REFERENSER: Alla banker eller Commercial agencies.

Efterskrif "Shipping Forms".

Skrif på eder Bill of Lading "Advise Peter Jansen & Co., Grain Exchange, Winnipeg, Man."

Vårt motto: Afståndaren får resultat, icke ursäkt.

Låt oss sälja eder spanmål i.

Om ni önskar fulla marknadsvalutan för eder spanmål, skeppa per vagnslaster till Fort William eller Port Arthur; haf edra "Shipping bills" skrifva "NOTIFY MONARCH GRAIN COMPANY, WINNIPEG", och sänd dem till oss per post med edra försäljningsinstruktioner. Vi vilja sända eder pengar vid mottagandet af "bill of lading", om så önskas, och sända resten, genast vägen är såld.

HÖGSTA PRISER ERHÅLLAS

Vi äro medlemmar af Winnipeg Grain Exchange och hafva stor erfarenhet i att handla med spanmål. Vår tjänst skall blifva värdfull för eder.

FRITT MARKNADSBREF sändt hvarje vecka på begäran.

Sänd prof och vi skola gifva eder råd om grad och värde.

MONARCH GRAIN COMPANY

635 GRAIN EXCHANGE WINNIPEG, MAN.
Licensed and bonded. Referens: Bank of Montreal, Winnipeg.

Sänd Svenska Canada Tidningen som en julgåfva till dina anhöriga.